

befrielsesbevægelser at mobilisere landets 15 millioner ikke-hvide.

Malawi tog udgangspunkt i to forhold, på den ene side at FN's resolutioner hidtil har været uden praktisk betydning, på den anden side at et flertal i FN fortsat går ind for en løsning af apartheid-problemet ved fredelige midler. Bekæmpelsen af apartheid-politikken kunne ikke ske ved at isolere Sydafrika, tværtimod måtte en sådan isolation modvirkes. Det var den vej Malawi selv havde betrådt, og den fandt et vigtigt ydre udtryk i opretholdelsen af diplomatiske forbindelser mellem Malawi og Sydafrika. Det var måske tankevækkende, at denne omstændighed i sig selv automatisk førte med sig en situation, hvor Sydafrika var nødsaget til at behandle sorte lige med hvide for alles øjne i Pretoria.

Hvad FN kunne sætte ind på var at hjælpe Sydafrikas sorte befolkning til systematisk at organisere modstand med ethvert lovligt middel mod apartheid. Opfordringen til international støtte til guerilla-krig mod den sydafrikanske regering var derimod en meget farlig vej, som kun kunne resultere i øget undertrykkelse af den sydafrikanske befolkning og i racekrig. FN burde vedtage en resolution, der udover at fordømme apartheid-princippet dels søgte at bistå afrikanerne i deres selvorganiserings-bestræbelser, dels forsøgte at påvirke opinionen blandt de hvide sydafrikanere.

Camerouns moderate indlæg fremtrådte som en fortolkning af OAU-manifestet. Indlægget fremhævede som de fundamentale træk i manifestet (1) forkastelsen af vold, (2) den fremstrakte hånd mod Sydafrika og (3) anerkendelsen af, at alle der havde deres hjem i landene i det sydlige Afrika var afrikanere. Det var ret beset et historisk vendepunkt, at de afrikanske statschefer gennem dette manifest foreslog dialogen som middel til at gøre ende på det barbariske apartheid-system.

Flertallet af den lange række af afro-asiatiske indlæg iøvrigt (herunder Indien) repræsenterede et mellemstandpunkt mellem den militante og den forsoningsvenlige linie. Nok blev Sydafrikas store handelspartnere kraftigt angrebet og befrielsesorganisationernes indsats fremhævet, men disse lande ønskede ikke at afskrive FN's pressionspolitik som et væsentligt, efter omstændighe-

derne det væsentligste, middel i kampen mod apartheid.

Et indlæg fra Japan var først og fremmest affødt af ønsket om at forsikre de afro-asiatiske lande om, at Japan fuldtud overholdt våbenembargoen mod Sydafrika og en understregning af, at Japan ikke foretog investeringer i Sydafrika eller i nogen anden del af det sydlige Afrika.

Indlæggene fra de latinamerikanske lande blev holdt i generelle vendinger: Fordømmelse af apartheidsystemet, anerkendelse af at situationen i Sydafrika udgør en trusel mod international fred og sikkerhed, samt opfordring til medlemslandene, herunder først og fremmest Sydafrikas store handelspartnere, om at gennemføre FN's resolutioner.

Østlandene lagde som ved tidligere lejligheder ansvaret på de internationale monopoler, Sydafrikas store vestlige handelspartnere og på NATO. Recepten på en løsning af apartheid-problemet var under de givne omstændigheder materiel støtte til befrielsesbevægelserne ikke alene i Sydafrika, men i hele det sydlige Afrika. Iøvrigt gjaldt det om at isolere Sydafrika fra det internationale samfund, og om at mobilisere den offentlige mening både i Sydafrika og i de lande, der fortsat støtter regimet i Pretoria.

Fra vestlig side fremkom under generaldebatten kun indlæg fra de fire nordiske lande samt fra Italien.

I det danske indlæg (bilag 7) konstateredes indledningsvis, at resultaterne af FN's behandling af racediskriminationsproblemerne i Sydafrika gennem snart en menneskealder havde været lidet opmuntrende. På denne baggrund hilste Danmark, hvis velkendte syn på apartheid-problemet var uændret, det initiativ, der var taget gennem de uafhængige afrikanske staters endössering af OAU-manifestet, velkommen.

Den danske regering understøttede manifestets tanker om forandring med fredelige midler. Det måtte være alle de regeringspligt, som havde mulighed for at influere den sydafrikanske regering, at forsøge at få den til at ændre sin politik. Det var klart, at stormagterne i kraft af deres politiske og økonomiske potentiel i denne forbindelse havde et kvalificeret ansvar.

Blandt foranstaltninger, der under de rådende faktiske forhold kunne overvejes